
คนมองในน้ำจะเห็นเงา

มองที่ประชาชนจะรู้ว่าการปกครองดีหรือไม่

- คัดจากบทปราศรัยในการประชุมแนวทางของพรรคคอมมิวนิสต์จีน
ด้านการศึกษาลำดับมวลชน สรุปกิจกรรมครั้งที่ 1 และการเตรียมการกิจกรรมครั้งที่ 2

❖ ถอดรหัส

ประชาชนมักถูกเปรียบเสมือนน้ำที่รองรับเรือ เปรียบเสมือนผืนดินที่รองรับเมล็ดพันธุ์ และเป็นรากฐานของลำต้นแลกิ่งใบ สำหรับผู้บริหารประเทศแล้ว การเปรียบเทียบความสำคัญของประชาชนเช่นนี้ไม่เกินเลยแม้แต่น้อย ด้วยเหตุนี้เอง การประชุมสมัชชาใหญ่ของพรรคสมัยที่ 18 จึงเริ่มกิจกรรมให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อฟื้นคืนการสืบทอดที่ดั่งามของพรรค ทำให้การเชื่อมโยงฉันเลื้อยกับเนื้อระหว่างพรรคกับมวลชนกลับคืนมาอีกครั้ง การรณรงค์ทางการศึกษาภายในพรรคเพื่อสมานความใกล้ชิดกับประชาชนนี้ ย่อมไม่อาจกันประชาชนไว้ข้างนอก สหายสี่จิ้นผิงจึงได้ย้ำแล้วย้ำอีกว่า “ยืนหยัดในการเปิดสู่ภายนอกเพื่อทำกิจกรรม” และเตือนแล้วเตือนอีกว่า “ห้ามมิให้พูดเองเออเอง แต่งเองขับร้องเอง” ท่านได้ใช้ประโยคข้างต้นนี้เปรียบเทียบว่า ประชาชนเสมือนน้ำที่ส่องให้เห็นความสุขสงบหรือความวุ่นวายของบ้านเมือง ในการปฏิบัติจริงไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางการศึกษาหรือการงานใด ๆ ก็ตาม ต้องให้มวลชนมีส่วนร่วม ต้องรับการตรวจสอบจากมวลชน ต้องให้มวลชนวิพากษ์วิจารณ์ส่องกระจกมวลชนบานนี้บ่อย ๆ ตามมาตรฐานการวัดของมวลชนให้มากจึงจะได้คำตอบที่ดีว่า “อาศัยใครและทำเพื่อใคร”

❖ ที่มา

กษัตริย์ซางทั้งปราบเจ้าครองแคว้น เพราะขุนศึกเกอโปไม่เช่นไหว บรรพชน ทั้งจึงไปปราบ ทั้งกล่าวว่า “ข้าเคยบอกไว้ คนมองในน้ำ จักเห็นเงา มองทวยราษฎรจักรู้ว่าการปกครองดีหรือไม่” อี้อีกกล่าวว่า “ทรงพระปรีชา! วาจน่าฟัง วิธีจึงจะดำเนินได้ กษัตริย์ปกครอง ทวยราษฎรดุจบุตรหลาน ผู้มีความรู้ความสามารถย่อมยินดีเป็นขุนนาง รับใช้ ฟังกระทำเถิด ฟังกระทำเถิด!” ทั้งกล่าวว่า “เจ้ามิเชื่อฟังคำสั่งเรา ต้องลงโทษสถานหนัก มีอาจละเว้น” แล้วจึงออกปราบเจ้าครองแคว้น

- อिनเป็นจี้ บทที่ 3 ตำราสี่จี้ โดยซือหม่าเชียน สมัยราชวงศ์ซัน

❖ อธิบาย

ประโยคดังกล่าวนี้มาจากพระราชประวัติกษัตริย์ราชวงศ์อิน ในพงศาวดารสี่จี้ ที่เขียนโดยซือหม่าเชียน (บิดาแห่งประวัติศาสตร์จีน) คำว่า อิน ในที่นี้หมายถึงราชวงศ์ซาง ซึ่งเป็นราชวงศ์ที่ 2 ในประวัติศาสตร์จีนโบราณ ปฐมกษัตริย์คือเจิ้งทัง ราว 1620 ปีก่อนคริสตกาล กษัตริย์เจิ้งทังจะยกทัพไปปราบเจ้าครองแคว้นหนึ่งชื่อเกอโป โทษฐานไม่เช่นไหว บรรพชนตามจารีตประเพณี พระองค์ทรงตรัสกับอี้อีกว่า “คนเรามองดูในน้ำจักเห็นเงา มองดูทวยราษฎรจักรู้ว่าการปกครองบ้านเมืองสงบสุขหรือไม่” ความหมายคือการมองดูในน้ำย่อมเห็นเงาร่างของตนเอง ดูจากสีหน้าแววตาของราษฎรจะรู้สภาพการปกครองทำนุบำรุงบ้านเมือง กล่าวโดยย่อคือ “ถือราษฎรเป็นคันทอง” นี้คือ “ทฤษฎีคันทอง” เกาแก่ที่สุดเท่าที่จะคันทองได้

“ทฤษฎีคันทอง” ของกษัตริย์เจิ้งทังบ่งบอกให้ทราบว่า ตั้งแต่จีนยังเป็นยุคโบราณที่สังคมมีข้าทาส ก็ยังถือเอาสภาพการเป็นอยู่ของราษฎร

เป็นมาตรฐานวัดความดีเลวของการปกครองแล้ว ในเวลาต่อมาทัศนคติ การ “ถือคนเป็นคั่นช่อง” เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองแผ่นดินทุกยุค เสมอมา

ในบรรพต้าย่า คัมภีร์ชื่อจริง ว่าไว้ “บทเรียนจากอินมิไกลห่าง อยู่หลังสมัยราชวงศ์เฉีย” ตำราตัด้ายหลี่จี้ บทเป่าฝู กล่าวว่า “ผู้ส่ง คั่นช่องย่อมรู้รูปลักษณะ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ย่อมรู้ปัจจุบัน” จักรพรรดิ ถังไท่จง (พระนามหลี่ชื่อหมิน) แห่งราชวงศ์ถัง เป็นผู้ขยายความ “ทฤษฎี คั่นช่อง” อีกขั้นหนึ่ง ตามประวัติเว่ยเจิง ในพงศาวดารชินถังซู ระบุว่า หลังจากทีเว่ยเจิง ขุนนางผู้กล้าเพ็ดทูลคัดค้านตามความเห็นที่ถูกครรลอง คลองธรรมเสียชีวิตลงแล้ว จักรพรรดิถังไท่จงถึงกับถอนพระทัยตรัสว่า “ใช้ทองเหลืองเป็นคั่นช่อง ส่งดูไบหน้าแลอาภรณ์ ใช้ประวัติศาสตร์ เป็นคั่นช่อง ส่งดูความรุ่งเรืองแลเสื่อมโทรม ใช้คนเป็นคั่นช่อง ส่งดู ความสำเร็จแลล้มเหลว ข้าพยายามรักษาคั่นช่อง 3 บานนี้ไว้เสมอ เพื่อ ป้องกันมิให้ตนเองกระทำความผิดพลาด บัดนี้เว่ยเจิงตาย ข้าสูญเสีย คั่นช่องไป 1 บานแล้ว”

ขอเพียงราษฎรอิ่มท้องและอุ่นกาย มิเสียดายจากพนามาตรการรำ

- คัดจากบทปราศรัยการตรวจสภาพอุปทานของตลาดนัดและราคาสินค้า
หนังสือทำอย่างจริงจัง เดินสู่แถวหน้า (กั้นใจสี่ชู้ โจ้วใจเขียนเลีย)

❧ ถอดรหัส

สหทัยสี่จิ้นผิงมักกล่าวต่างกรรมต่างวาระกันว่า “ถ้าในใจไม่มีประชาชน ก็อย่าเป็นข้าราชการจะดีกว่า” การเป็นข้าราชการในที่ได้ก็ต้องทำให้ประชาชน ในที่นั้นมีความสุข มีอำนาจรัฐอยู่ในมือก็ต้องทำงานเพื่อประชาชน มิฉะนั้น หากทำอะไรไม่ได้สักอย่างจะเลือกคุณมาทำไม อะไรก็ไม่ทำ แล้วจะเอาไว้ ทำไม ความเป็นอยู่ของประชาชนมิใช่เรื่องนามธรรมล่องลอย หากแต่ ควรทำให้เป็นจริง ให้ประชาชนได้ประโยชน์อย่างแท้จริง นี่เป็นบททดสอบ ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ระดับบริหาร ขณะสหทัยสี่จิ้นผิงอ้างกวีบทนี้ เจตนาคือต้องการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับตั้งอกตั้งใจทำ “เรื่องใหญ่ ในโลกาต้องละเอียดลออ” ใช้เท่าที่เช่นนี้กับงานปากท้องของประชาชน พยายามทำงานให้กับประชาชนทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อยเพียงใด

คนคนหนึ่งเป็นข้าราชการทำไม คำถามนี้ดูเหมือนตอบง่าย แต่กลับ ทรงความหมายในระดับพื้นฐานของจิตใจ ถ้าปัญหานี้คลี่คลายได้ ความ- ยุ่งยากอื่น ๆ ที่ตามมา อาทิเช่น การตัดพ้อว่าเงินเดือนต่ำ ก้าวหน้าช้าจะ หหมดไปเอง คุณค่าสูงสุดของอำนาจคือความเป็นส่วนรวม ถ้าคิดถึงแต่ ส่วนตน กลัดกลุ้มอยู่กับผลได้ผลเสียของตนเอง ลูไปทำอาชีพอื่นจะดีกว่า สหทัยสี่จิ้นผิงเคยเน้นย้ำหลายครั้งว่า การเป็นข้าราชการกับความร่ำรวย เป็นคนละหนทาง ความหมายคือเช่นนี้

❖ ที่มา

ชุดชั้นดินใต้ทองคำอันล้ำค่า เป็นที่มาพลังงานอันเหลือหลาย
จุดคบไฟอุ่นดังวสันต์กระจาย ไฟแรงคล้ายกริดฟ้ายามราตรี
กระถางรูปได้อาศัยเป็นพลัง เหล็กหินยังภักดีไม่ห่างหาย
ขอเพียงราษฎร์อิมท้องและอุ่นกาย มิเสียดายจากพนามาตรากตรำ

- บทหย่งเหมยทัน (สดุดีถ่านหิน) โดยอวี๋เซี่ยน สมัยราชวงศ์หมิง

❖ อธิบาย

หย่งเหมยทัน เป็นบทกวีที่เขียนโดยอวี๋เซี่ยน แม่ทัพผู้เรืองนามของราชวงศ์หมิง ผู้ประพันธ์เปรียบตนเองดังถ่านหินเพื่อแสดงปณิธาน ระบายความรู้สึกที่ยอมเสียดสละเพื่อชาติบ้านเมืองชนิด “ยอมแลกด้วยชีวิต”

2 วรรคแรกระบุอย่างเปิดเผยว่า เขียนถึงถ่านหิน (จีนเรียกอีกอย่างว่าทองคำ) และกล่าวถึงความอบอุ่น โดยยืมคำว่าพลังจากถ่านหิน ความหมายคือถ่านหินที่ขุดออกมาได้นั้นแฝงด้วยพลังงานเหลือล้น วรรคต่อมากล่าวถึงคบเพลิง ความหมายคือถ่านหินยिनดีเผาผลาญตนเองเพื่อให้ความอบอุ่นแก่ผู้อื่นเสมือนปฐพียามฤดูใบไม้ผลิ เปลวเพลิงจากเตาเผาถ่านหินที่มีดมิด ส่วนคำว่าเหล็กหินสมัยโบราณ ชาวจีนคิดว่าถ่านหินแปลงมาจากหินเหล็ก เป็นการบ่งบอกจิตใจของผู้ประพันธ์ถึงการตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวมิสั่นคลอน อุปมาคนเราต้องถือบ้านเมืองเป็นสำคัญ และบ่งบอกว่า ตนเองยอมอุทิศแก่ประเทศชาติจนตัวตาย 2 วรรคสุดท้าย “ขอเพียงราษฎร์อิมท้องและอุ่นกาย มิเสียดายจากพนามาตรากตรำ” เป็นการแสดงถึงความจริงใจของผู้ประพันธ์ เทียบได้กับวรรคทองของกวีเอกตู้ฝู ที่เขียนไว้ว่า “อยากได้อาคารหมื่นห้องหับ ให้บัณฑิตยากไร้ทั่วแผ่นดินได้พักพิงอย่างมีความสุข” ที่เดียว

พักในจนแหว่เสียงแผ่เสียงคี่ ข้อฤดีหรือเสียงราชฎ์ครวญโศกคัลย อำนางน้อยแต่ใส่ใจเสียงรำพัน เห็นสำคัญทั้งกึ่งเล็กใบน้อยใด

- คัดจากบทปราศรัยชีวิตแบบประชาธิปไตย เมื่อครั้งร่วมประชุมคณะกรรมการ
ประจำอำเภอหลานเช่า

❖ ถอดรหัส

ข้าราชการตัวน้อยก็มีความสำคัญได้ สหายสี่จิ้นผิงเคยเน้นย้ำถึง
คุณค่าของเจ้าหน้าที่ระดับล่าง เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013
ขณะไปร่วมการประชุมสัมมนาที่เมืองเหอเจ้อ ยังอุตส่าห์ยกกลอนคู่
บทหนึ่งมอบให้บรรดาเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอเป็นกำลังใจ “ได้ข้าราชการ
คนหนึ่งมีเกียรติ เสียข้าราชการไปคนหนึ่งมีอัปยศ อย่าคิดว่าข้าราชการ
หนึ่งคนไร้ความหมาย ท้องถิ่นล้วนพึ่งพาข้าราชการเพียงคนเดียว เรา
สวมใส่อาภรณ์ที่ได้จากประชาชน เรากินข้าวที่มาจากประชาชน จงอย่า
คิดว่าประชาชนรังแกได้ ตัวเราเองก็เป็นประชาชน” เขากล่าวว่า แม้แต่
ขุนนางในสมัยสังคมปิดยังตระหนักเช่นนี้ ชาวเราที่เป็นสมาชิกพรรค
คอมมิวนิสต์จีนควรมีมิตีที่สูงกว่านี้ เจ้าหน้าที่รัฐที่สหายสี่จิ้นผิงยกย่อง
ส่วนมากมิใช่ข้าราชการระดับสูง และส่วนใหญ่ทำงานในระดับล่าง แต่ล้วน
“ทำในสิ่งที่เป็นจริงและเดินอยู่แนวหน้า”

ผลประโยชน์ของประชาชนไม่มีเรื่องใดเป็นเรื่องเล็กน้อย “เรื่อง
เล็กน้อย” ของมวลชนคือ “เซลล์” ที่ประกอบกันเป็น “เรื่องใหญ่” ระดับ

ชาติ ถ้า “เซลล์” เล็ก ๆ สุขภาพดี รวมตัวกันเป็น “กล้ามเนื้อ” ร่างกาย จึงจะมีพลังและชีวิตชีวา สำหรับประชาชนแล้วเรื่องเล็กน้อยจุกจิกทุกเรื่อง ล้วนเป็นเรื่องใหญ่ แถมบางเรื่องยังเร่งด่วนและยุ่งยากด้วย ถ้าเรื่องเล็ก เหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที ก็จะมีผลกระทบต่อความคิดและ อารมณ์ของพวกเขา การจัดการกับเรื่องเล็กจึงต้องทำตามอุดมการณ์ของ พรรค มีหลักการและมีความเที่ยงธรรม

❧ ที่มา

**พักในจวนแหว่เสียงไม่เสียดสี ช่องฤดีหรือเสียงราษฎรครวญโศกคัลลย์
อำนาจน้อยแต่ใส่ใจเสียงร่ำพัน เห็นสำคัญทั้งกิ่งเล็กใบน้อยใด**

- ภาพวาดต้นไฟที่อำเภอห้วย โดยเจ็ญเซี่ย สมัยราชวงศ์ชิง

❧ อธิบาย

เป็นกวีบทหนึ่งที่เขียนไว้ประกอบภาพเขียน โดยเจ็ญเซี่ยหรือ เจ็ญปานเฉียว หนึ่งใน “หยางโจวปาไกว่ว” (8 ผู้ประหลาดแห่งหยางโจว) เป็นภาพเขียนที่เขามอบให้กับผู้ตรวจการชื่อเปาคั่ว เมื่อครั้งตนเองดำรง ตำแหน่งนายอำเภอห้วย ปีที่ประพันธ์ราวระหว่างรัชศกเฉียนหลงปีที่ 11 ถึงปีที่ 12 เวลานั้นมณฑลซานตงเกิดน้ำท่วมใหญ่ และท่วมอำเภอห้วย หนักที่สุด คนตายเกลื่อนกลาด เจ็ญปานเฉียวจึงมีคำสั่งให้ทำการก่อสร้าง ซ่อมแซมเป็นการใหญ่ ระดมประชาชนที่อดอยากทั่วบริเวณทำงานแลกกับ อาหาร มีคนเสนอว่าต้องรายงานราชสำนักก่อน เขากล่าวอย่างเด็ดเดี่ยว ว่า “นี่เป็นยามใด กว่ารายงานจะเสนอที่ละชั้นที่ละตอนจนถึงเบื้องสูง ราษฎรมีหวังตายหมดแล้ว ถ้าถูกตำหนิซ้ำจะรับไว้เอง!”

บทกวีบทนี้เริ่มด้วยเสียงไปไม้เสียดลี้กันเป็นการเปรียบเปรย พรรคแรกระบุว่า ตนเองกำลังพักผ่อนในจวน ได้ยินเสียงลมพัดไปไม้ด้านนอก ใช้คำว่า “แหว่เสียง” มาแสดงความร้อนรู้มในจิตใจผู้ประพันธ์ แม้มยามนอนก็หลับไม่ลง พรรคต่อมาพรรณนาความจากเสียงความทุกข์ยากของราษฎรที่แหว่มาถึง คำว่า “ซ้องฤดู” แสดงออกถึงความใส่ใจต่อราษฎรและความหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่ พรรคที่ 3 เขียนถึงตนเองว่าเป็นเพียงนายอำเภอตัวน้อย พรรคที่ 4 เขียนถึง “กึ่งเล็กไปน้อย” แม้จะรำพันถึงต้นไม้ แต่โดยนัยหมายถึงความทุกข์ยากของชาวบ้าน ซึ่งเมื่อรจนาไว้บนภาพเขียนต้นไม้แล้ว ย่อมทำให้เรารับรู้ได้ถึงจิตใจของผู้ประพันธ์ที่รักราษฎรอย่างลึกซึ้งและใส่ใจทุกเวลา!

SE-ED
inspiration starts here

การปกครองจากรุงเรื่อง เมื่อคล้อยตามจิตใจราษฎร

การปกครองจักเลื่อมโทรม เมื่อสวนทางจิตใจราษฎร

- คัดจากบทปราศรัยในงานฉลองครบรอบ 65 ปี การสถาปนาการประชุมประสานงาน
การเมืองประชาชนจีน

❖ ถอดรหัส

ปัญหา “จิตใจประชาชน” สำหรับพรรคคอมมิวนิสต์แล้วเป็นปัญหาพื้นฐานในตำราก่วนจื่อ มีประโยคที่ระบุถึงความสัมพันธ์ฉันท์เกื้อกูลกัน ระหว่างจิตใจประชาชนกับผู้ปกครองบ้านเมือง สหายสี่จีนผิงเน้นย้ำเสมอว่า “จะต้องถือจิตใจของประชาชนเป็นจิตใจของตนเอง” ต้องตระหนักถึงทิศทางจิตใจของประชาชน ความตึงเครียดของประชาชน และความทุกข์ยากของประชาชน โดยระบุอย่างเด่นชัดในเชิงทฤษฎีและการนำไปสู่การปฏิบัติ ต้องถึงลูกถึงคนเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน นี่คือการกิจสำคัญอย่างยิ่งยวดของพวกเรา หวนมองประวัติศาสตร์ต่อสู้ตลอด 90 กว่าปีนี้ เพราะธงประจำพรรคของเราสลักคำว่า “ประชาชน” มาโดยตลอด พรรคของเราจึงได้มีพลังขับเคลื่อนที่ลึกซึ้งและมีขาดสาย ตั้งแต่ชัยชนะการรบไหวไห้¹³ ด้วยรถเข็น จนถึงความพลุ่งพล่านของ “ข้าอุทิศน้ำมันเพื่อมาตุภูมิ”¹⁴ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการพิมพ์ลายนิ้วมือบนสัญญา “ต้าเป่ากั๊น”¹⁵

¹³ การรบระหว่างกองทัพปลดแอกประชาชนจีนกับกองทัพสาธารณรัฐจีน ซึ่งเป็นสงครามภายในของจีน เมื่อ ค.ศ. 1948-1949

¹⁴ บทเพลงรักชาติของคนงานเหมืองน้ำมันของจีน ประพันธ์ใน ค.ศ. 1958

¹⁵ วิธีการผลิตการเกษตรที่ทุกครัวเรือนร่วมกันทำกินโดยกรรมสิทธิ์ที่ดินยังคงเป็นของรัฐ เป็นระบบที่ใช้ในแถบมณฑลซานตงและที่อื่น ๆ เริ่มใน ค.ศ. 1962

ถึง “เวินชวณอีต้าย”¹⁶ “เหนียวเฉาอีต้าย”¹⁷ แสดงออกถึงจิตสำนึกความเป็นพลเมือง ประชาชนจึงกลายเป็นบ่อเกิดของแรงขับเคลื่อนและภูมิปัญญาในการปฏิบัติ การพัฒนา และการปฏิรูป วันนี้ประชาชนล้วนปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีกว่า เราจึงต้องยิ่งมานะพยายามให้มาก เพื่อให้ผลจากการพัฒนาเป็นของประชาชนโดยรวมอย่างยุติธรรม และร่วมแรงร่วมใจกันมุ่งสู่ความมั่งคั่งด้วยฝัก้าวที่มั่นคง

❧ ที่มา

การปกครองจักรุงเรื่อง เมื่อคล้อยตามจิตใจราษฎร การปกครองจักเสียมโทรม เมื่อสวหนทางจิตใจราษฎร ราษฎรซังความกังวลแลการใช้แรงกาย เราจักทำให้พวกเขาเป็นสุข ราษฎรซังความยากจนต่ำต้อย เราจักทำให้เขามั่งมีศรีคักดี ราษฎรซังภัยอันตราย เราจักทำให้เขาปลอดภัย ราษฎรซังสูญสิ้นเชื้อสาย เราจักทำให้เขามีบุตร จึงกล่าวได้ว่า คล้อยตามความรักชอบ 4 ประการ ผู้อยู่ห่างไกลจักมาใกล้ชิดเอง หากกระทำให้ซังทั้ง 4 ประการ ผู้ใกล้ชิดจักเอาใจออกห่าง ดังนั้นผู้รู้ความรักชอบและใช้ให้เป็นประโยชน์ ย่อมเป็นสิ่งล้ำค่าในการปกครอง

- ตอนชื่อซุน บทหมู่หมิน ตำราก่วนจื่อ โดยก่วนจื่อ ยุคซุนชิว

❧ อธิบาย

ก่วนจื่อ เป็นตำราจีนโบราณที่ผู้คงแก่เรียนในยุคจ้านกั๋ว¹⁸ เขียนโดยใช้นามแฝงว่า ก่วนจั้ง ทั้งบทหมู่หมิน ลิงชื่อ เฉวียนชิว และเฉิงหมาตกทอดกันมาว่าเป็นการประพันธ์ของก่วนจั้ง บทหมู่หมิน กล่าวถึง

¹⁶ แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ที่เมืองเวินชวณ ค.ศ. 2008 มีผู้เสียชีวิตมากมาย

¹⁷ หมายถึงคนรุ่นใหม่ที่ปรากฏตัวในกีฬาโอลิมปิก 2008

¹⁸ ยุครณรัฐของจีนโบราณถัดจากยุคซุนชิวหรือยุคควสันตสารทสิ้นสุดลง

การบริหารบุคคล ซึ่งชื่อรุ่น หรือคล้ายตาม 4 ประการก็คือหลักการปกครองที่ทำให้ประชาชนเข้าหาหรือออกห่างนั่นเอง

ก่วนจื่อระบุว่า ความสำเร็จหรือล้มเหลวของอำนาจการปกครองขึ้นอยู่กับ การคล้ายตามหรือการขัดแย้งกับจิตใจประชาชน นโยบายหรือคำสั่งทางการปกครองจะดำเนินไปได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับคล้ายตามจิตใจประชาชนหรือไม่ นโยบายหรือคำสั่งของรัฐล้มเหลวก็เพราะสวนทางกับจิตใจประชาชน ในตำรานี้ได้ยกตัวอย่าง “ความซัง 4 ประการ” และ “ความรักชอบ 4 ประการ” ระบุว่า ถ้าคล้ายตาม “ความรักชอบ 4 ประการ” ประชาชนจะใกล้ชิด หากดำเนินตาม “ความซัง 4 ประการ” ประชาชนจะลุกฮือหรือกบฏ จึงแนะนำให้คล้ายตามความรักชอบ 4 ประการ

ที่ว่า “ความซัง 4 ประการ” คือ “ซังความกังวลแลเห็นดีเห็นน้อย” “ซังความยากจนต่ำต้อย” “ซังภัยอันตราย” “ซังการสูญเสียเงินแผ่นดิน” ก่วนจื่อวิเคราะห์ธาตุแท้ของมนุษย์อย่างถึงแก่น ท่านเห็นราษฎรซังความกังวลและเห็นดีเห็นน้อย ความยากจนต่ำต้อย ภัยอันตรายและการสูญสิ้นวงศ์ตระกูล จึงกระหายต่อ “ความสุขสบาย” “ความมั่งมีศรีศักดิ์” “ความปลอดภัยในการเป็นอยู่” และ “การมีทายาทสืบทอด” ก่วนจื่อมีความเห็นว่า การ “มู่หมิน” หรือการได้ใจราษฎรอยู่ที่การ “คล้ายตาม 4 ประการ” คือคล้ายตามความต้องการทั้ง 4 ประการนี้ของราษฎร ทำให้พวกเขาสุขสบาย มั่งมีศรีศักดิ์ มีความเป็นอยู่ที่ปลอดภัย และมีบุตรหลานสืบสกุล หากเต็มเต็ม “ความรักชอบ 4 ประการ” นี้ได้ แม้ผู้อยู่ห่างไกลก็ยังคงมาใกล้ชิดด้วย แต่หากทำให้ราษฎรตกอยู่ใน “ความซัง 4 ประการ” เมื่อใด แม้ผู้ใกล้ชิดก็ยังคงออกห่างหรือซ้ำร้ายเป็นกบฏ

แนวคิดของก่วนจื่อเป็นข้อคิดที่ดีในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารควรรู้ว่า ผู้ใต้บังคับบัญชา “ซัง” อะไร “รักชอบ” อะไร โดยพื้นฐานแล้วการคล้ายตามจิตใจคนจึงจะเป็นกลไกการบริหารที่ดี

หัวใจของการปกครองอยู่ที่ให้ราษฎรเป็นสุข

วิธีแห่งการทำให้ราษฎรเป็นสุข

อยู่ที่การเฝ้าสังเกตความทุกข์ร้อนของพวกเขา

- คัดจากบทความวิทยายุทธขั้นพื้นฐานของข้าราชการ เป็นมิตรชิดใกล้กับประชาชน
หนังสือหลุดพ้นจากความยากจน (ไปทั่วผืนคุ่น)

❧ ถอดรหัส

คนเราอยู่ในโลกนี้ย่อมพบอุปสรรคและความลำบากต่าง ๆ นานา ในสังคมปัจจุบัน มวลชนที่ทุกข์ยากอาจมีสัดส่วนไม่มากนัก แต่ถ้าระบุอย่างเป็นรูปธรรมถึงตัวบุคคลหนึ่ง ครอบครัวหนึ่ง ความทุกข์ยากก็คือ ความทุกข์ยาก 100 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นสำหรับผู้ดูแลสังคมในปัจจุบันแล้ว การจะให้มวลชนอยู่เย็นเป็นสุข ต้องสามารถคลี่คลายความทุกข์ยากที่ใกล้ตัวของประชาชนให้จงได้ สหายสี่จิ้นผิงเคยพบกับผู้สื่อข่าวจีนและต่างชาติครั้งหนึ่งในสมัยการประชุมสมัชชาแห่งชาติ สมัยที่ 18 และเห็นว่า “ชีวิตการเป็นอยู่ที่ประชาชนไฝ่ฝัน คือเป้าหมายในการพยายามของเรา” นี้รวมถึง “การศึกษาที่ดีกว่า งานที่มั่นคงกว่า รายได้ที่พึงพอใจกว่า สวัสดิการสังคมที่ดีกว่า การบริการด้านการรักษาพยาบาลที่ดีกว่า การอยู่อาศัยที่ดีกว่า และสภาพแวดล้อมที่ดีกว่า” “การทำให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขอยู่ที่การเฝ้าสังเกตความทุกข์ร้อนของพวกเขา” ถ้าเอาแต่พูดว่าจะรับใช้ประชาชน แต่ในทางปฏิบัติมิได้สังเกตสังเกตความทุกข์ร้อนของพวกเขา ถ้าเอาแต่เขียนในเอกสารว่าคำนึงถึงประชาชน แต่การกำหนดนโยบายกลับไม่อาจทำคุณประโยชน์แก่ปวงชน ก็เท่ากับไม่ได้สังเกต

ความเดือดร้อนของประชาชน ความวิตกกังวลของประชาชนเป็นเพียงลมปากที่มีใช้ความจริง แล้วจะพูดถึงการทำให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขได้อย่างไร ยิ่งไม่ต้องพูดถึงการได้ใจประชาชน ขอเพียงเราทำความเข้าใจกับความทุกข์ร้อนของประชาชนแล้วจัดการให้ดี “ขจัดทุกข์ร้อนของประชาชนเหมือนขจัดโรคร้ายในตัวเรา” ขอเพียงเราสามารถเป็นตัวแทนผลประโยชน์พื้นฐานของประชาชน ก็จะสามารถรวมกำลังมหาชนเป็นพันเป็นหมื่นรอบตัวเรา ร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อพัฒนาประเทศชาติ และฟื้นฟูความแข็งแกร่งของชนชาติเราได้

❧ ที่มา

อันหัวใจของการปกครองนั้นอยู่ที่การทำให้ราษฎรเป็นสุข การจะทำให้ราษฎรเป็นสุข ขึ้นอยู่กับการรับรู้ความทุกข์ยากเดือดร้อนของราษฎร หากยังมีความทุกข์ร้อนของราษฎรอีกเรื่องหนึ่ง นั่นคือการอ้างเหตุเพื่อเก็บส่วยและเสียบยง ที่ว่าอ้างเหตุเพื่อเก็บส่วยและเสียบยงนี้คือการทบจำนวนผู้ค้างเงินส่วยและเสียบยง เรียกเก็บคราวเดียวพร้อมกับส่วยเสียบยงที่ต้องเสียในปีนั้น ๆ ...บัดนี้มีการใช้กฎหมายแล้ว ทั้งคลังหลวงแลส่วนตัวล้วนมีการเก็บออมอยู่บ้าง จึงเห็นควรยกเลิกวิธีการนี้ ซึ่งภาษีหลวงก็มีได้เสียหาย แต่จักยังประโยชน์แก่ราษฎร จักเป็นที่แซ่ซ้องสรรเสริญแลทำให้ราษฎรรวมใจสามัคคี เป็นการสั่งสมพลังของชาติให้สุขสงบในระยะยาว จึงกราบบังคมทูลขอทรงพระเมตตา

- ฎีกาการยกเลิกวิธีเก็บส่วยเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของราษฎร
โดยจางจวีเจิ้ง สมัยราชวงศ์หมิง

❖ อธิบาย

“หัวใจของการปกครองคือให้ราษฎรเป็นสุข การจะให้ราษฎรเป็นสุข ต้องสังเกตความทุกข์ยากของราษฎร” นี้เป็นคำที่ย่อความมาจากประโยค “หัวใจของการปกครองนั้นอยู่ที่ทำให้ราษฎรเป็นสุข การจะทำให้ราษฎรเป็นสุข ขึ้นอยู่กับการรับรู้ความทุกข์ยากเดือดร้อนของราษฎร” ซึ่งเป็นถ้อยคำในฎีกาถวายองค์จักรพรรดิของจางจวีเจิ้ง มหาอำมาตย์แห่งราชวงศ์หมิง หมายถึงประเด็นสำคัญที่สุดในการบรรลุนโยบายการปกครอง คือการทำให้ราษฎรอยู่เย็นเป็นสุข การจะให้ราษฎรอยู่เย็นเป็นสุข ก็ต้องรับรู้และเข้าใจในความทุกข์ยากเดือดร้อนของพวกเขา ทศนะดังกล่าวของจางจวีเจิ้งเป็นการสืบทอดและพัฒนาแนวคิดการยึดถือราษฎรเป็นหัวใจของคำสอนหยูเจี๋ย (สำนักขงจื้อ)

รัชศกว่านลี่ปีที่ 10 (ค.ศ. 1582) จางจวีเจิ้งถวายฎีกา “การยกเลิกวิธีเก็บส่วยภาษี” ต่อจักรพรรดิหมิงเสินจง ขอให้ยกเลิกวิธีการอ้างเหตุเก็บส่วยภาษีทั้งอาณาจักร โดยราษฎรคนใดค้างจ่ายให้ยกเลิกกันไป ซึ่งตามวิธีเดิมนั้นมักเร่งรัดให้ราษฎรชำระเงินส่วยและเสบียงที่ค้างจ่ายให้ครบบวกเข้าไปกับส่วนที่ต้องชำระในปีนั้น ๆ หากปีใดเกิดภัยธรรมชาติย่อมหมดหนทางที่จะชำระได้ครบถ้วน และการเก็บส่วยเสบียงเช่นนี้ก็เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ไม่ผิดต่อราชสำนัก “จึงมักทบจำนวนที่ค้างเข้าไป โดยในนามแล้วถือว่าจ่ายครบของเดิมมิได้ติดค้าง แต่ในความเป็นจริงคือของใหม่ที่เก็บได้ลดลงเพราะเป็นหนี้ใหม่” เป็นเช่นนี้ปีแล้วปีเล่า ในที่สุดราษฎรก็เป็นหนี้มากขึ้นเรื่อย ๆ จนรับไม่ไหว จางจวีเจิ้งจึงเสนอวิธีแก้ไขแบบเบ็ดเสร็จ ให้ชำระส่วยภาษีเฉพาะในปีนั้น ที่ค้างจ่ายในปีก่อน ๆ ยกเลิกไป เช่นนี้จึงไม่เพียงลดภาระของราษฎรเท่านั้น ขณะเดียวกันก็เป็นการแก้ไขข้อบกพร่องของข้าราชการด้วย ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของประชาชน

ผู้ที่มีความสุขกับความสุขของราษฎร
ราษฎรย่อมมีความสุขของผู้้นั้นด้วย
ผู้ทุกข์กับความทุกข์ของราษฎร
ราษฎรย่อมทุกข์กับความทุกข์ของผู้้นั้นด้วย

- คัดจากบทความการทำงานเพื่อประชาชนต้องทำอย่างจริงจัง หนังสือจ้อเจียงชินอวี

❖ ถอดรหัส

โลกนี้ไม่มีพรรคการเมืองใดเหมือนพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่สลักคำว่า “ประชาชน” ไว้บนธงชัยของตนเองตั้งแต่แรกก่อตั้ง ผ่านลมฝนมากกว่า 90 ปี และยังคงยืนหยัดพากเพียรในแนวคิดนี้เช่นเดิม รากฐานของพรรคเราคือประชาชน เลือดเนื้อของเราคือประชาชน พลังของเราคือประชาชน การที่สหายสี่จีนผิงกล่าวประโยคเหล่านี้ เพราะต้องการเน้นให้ทราบว่าเป็นการปลุกน้ำย่อยมกึ่งอกุศลกัน ถ้าสมาชิกและเจ้าหน้าที่พรรคทุ่มเทกายใจเพื่อประชาชน เป็นสุขกับความสุขของประชาชน ห่วงใยกับความทุกข์ยากของประชาชน มวลชนย่อมตอบแทนในทำนองเดียวกัน และจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างจริงใจ ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคกับมวลชนจะเป็นวัฏจักรเชิงบวก เป็นการเน้นย้ำถึงความสัมพันธ์นี้อีกครั้งในยุคใหม่

การยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ดำเนินการปกครองเพื่อประชาชนสุดท้ายต้องทำให้เป็นความจริงในแต่ละเรื่อง ความจริงเหล่านี้ปรากฏให้เห็นใน “เรื่องใหญ่” เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมที่เป็นประโยชน์โดยรวม ขณะเดียวกันก็ปรากฏให้เห็นใน “เรื่องเล็ก” คือชีวิตประจำวัน